

Arbetsmiljö - Ansvar och roller

AMG MMK 2022-12-08

Patrik Emanuelsson, HRA | Kfe | SAM-specialist

Arbetsgivaren (AG)

- Enligt arbetsrätt (i juridisk mening) bestämmer AG om allt :)

Arbetsgivaren (AG)

....Så länge alla begränsningar i regelkomplexet följs:

- MBL (1976:580)
- LAS (1982:80)
- DL (1977:1160)
- ATL
- SL etc
- AML (1977:1160)

....OCH att detta komplex inte står i strid med vad som är kollektivt avtalat mellan KI och arbetstagarorganisationer genom sk Kollektivavtal (KI)

” With great power comes great responsibility ”

Tony Stark (Iron Man) till Spiderman

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY](#)

Arbetsgivaren (AG)

- Civilrättsliga def:
 - En huvudman vars motpart är att anse som anställd
 - Ofta en juridisk person
- Arbetsmiljörättslig def:
 - D v s den som har makt över arbetsmiljön är att betrakta som AG och därmed ansvarig

Ansvars-subjekt

- Subjekt – med ansvar att uppfylla kraven (i förhållande till ngn eller ngt)
→ Tydlig koppling och mkt tydligt beskrivna för att kunna bli sk sanktionsrättsligt ansvarig
- Att bara säga att ”Du har arbetsmiljöansvaret” är inte tillräckligt tydligt för att kunna straffmässigt ställas till svars
- Subjekt – här är arbetsgivaren (AG) central men det finns många subjekt t ex utföraren, byggaren, tillverkaren, leverantören etc

Typer av krav inom arbetsmiljö

- Specifikationskrav – ofta tekniska krav
- Utfallskrav – vilka mål som ska uppnås (inte hur)
- Procedurkrav – processer el system som ska finnas
- Allmänna skyldigheter

AML – AG:s ansvar

- 3 kap AML
 - 1 a § AG ska samverka med AT
 - 2 § AG ska vidta alla åtgärder som behövs
 - måste läsas i ett ekonomiskt/tekniskt ”rimligt” perspektiv

AML – AG:s ansvar

Forts.

→ 2 a § Systematiskt planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet

- Utredda skador, fortlöpande undersöka risker
- dokumentera (vid behov) arbetet och upprätta handlingsplaner
- Kontrollera och följa upp åtgärder

AML – AG:s ansvar (forts.)

3 kap.

- 3 § AG ska se till att AT får god kännedom om under vilka förhållanden AT jobbar under
- 3 § anpassa till AT:s förutsättningar (fysiska, psykiska, kognitiva)
- 3 a § utan dröjsmål underätta bemyndigad myndighet (ofta AV) vid dödsfall, allvarlig olycka eller tillbud
- 7 d § den som råder över arbetsstället ansvarig för samordning av arbetsmiljöfrågor (kan utses, men ofta den som äger/hyr lokaler)
- 7 e § samordningsansvarig ska

AML – Arbetstagarens (AT) skyldigheter i praktiken

3 kap AML

§ 1-4

- AT ska medverka i arbetsmiljöarbetet
- AT ska delta i genomförandet av åtgärder
- AT ska följa givna föreskrifter, använda skyddsanordningar
- AT ska iakta försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa o olycksfall
- At ska omedelbart underätta AG eller SO vid omedelbar fara

Ansvarsbegrepp - Rådighet

- Den aktör som i praktiken har störst möjlighet att påverka arbetsmiljöförutsättningarna för den som utför arbetet bör vara den som har ansvar för arbetsmiljön.
- Den aktören kan till exempel ha rådighet över platsen där arbetet utförs eller på annat sätt ha rådighet över avgörande moment som kan påverka arbetsmiljön.
- Ansvarsförhållandena bör tydliggöras och förutsättningarna för ett sådant rådighetsansvar ses över.

Ansvarsbegrepp - Rådighet

- Institution X bedriver verksamhet i sjukhusets lokaler (K)
 - K har ofta då rådighet över dessa lokaler
 - Med detta följer ett ansvar att fördela/utse samordningsansvarig
 - Ofta genom delegation direkt från sjukhuschef till avd/site-chefer
 - Ansvar att kalla till sk samordningsmöten med representanter från hyresgäster och aktörer som kan uppfylla det ålagda "skyddsansvaret" (Brand, SÄK, teknik, system etc)
 - X råder över egen personal, inhyrd personal, egen utrustning
 - Fastighetsägare, t ex Locum, råder (oftast) över gemensamma ytor/utrustning
 - Lastkajer, trapphus, allmänna ytor, lastanordningar, hissar etc

Ansvarsbegrepp - Rådighet

- X driver forskningsprojekt tillsammans med Y i lokaler som de hyr av Akademiska hus AB (fastighetsägaren)
- X har då rådighet över verksamhet och de egna lokalerna
 - X bör ha samordningsansvaret gentemot Y och Ahus
 - Y har fortsatt ansvar för sin personal och skyldighet att se till att den egna personalen har en god arbetsmiljö genom att samarbeta med X
 - Akademiska hus har ett sk skyddsansvar för de delar som de råder över
 - Finns ytor som X har tillgång till genom ett avtal med Ahus bör samråd finnas även för dessa ytor. Vem ansvar för vad i olika situationer?

Ansvarsbegrepp – Fast gemensamt arbetsställe¹

- T ex vid NEO, BioClinicum, Scilife, ANA Futura (men också där externa hyr av fastighetsägaren)
 - Gemensamt enas om vem som ska utses som samordningsansvarig eller tydliggöra hur samordning sker i praktiken
 - T ex skapa, eller uppgradera bef arbetsmiljögrupp till samordningsorgansorgan där samtliga huvudmän samverkar kring gemensamma delar i arbetsmiljöarbetet
 - Samordningsansvarig ska se till att:
 - Det förebyggande arbetet samordnas
 - Arbetet tidsplaneras vid behov för att undvika risker
 - Allmänna skyddsanordningar inrättas, underhålls och att skyddsregler utfärdas
 - Ansvar för speciella skyddsanordningar klargörs
 - Att information från t ex skyddsronder sammanställs och ses över där det finns ngt att lära eller åtgärda tillsammans

¹ arbetsställe som inte av fysiskt avgränsat/avskilt

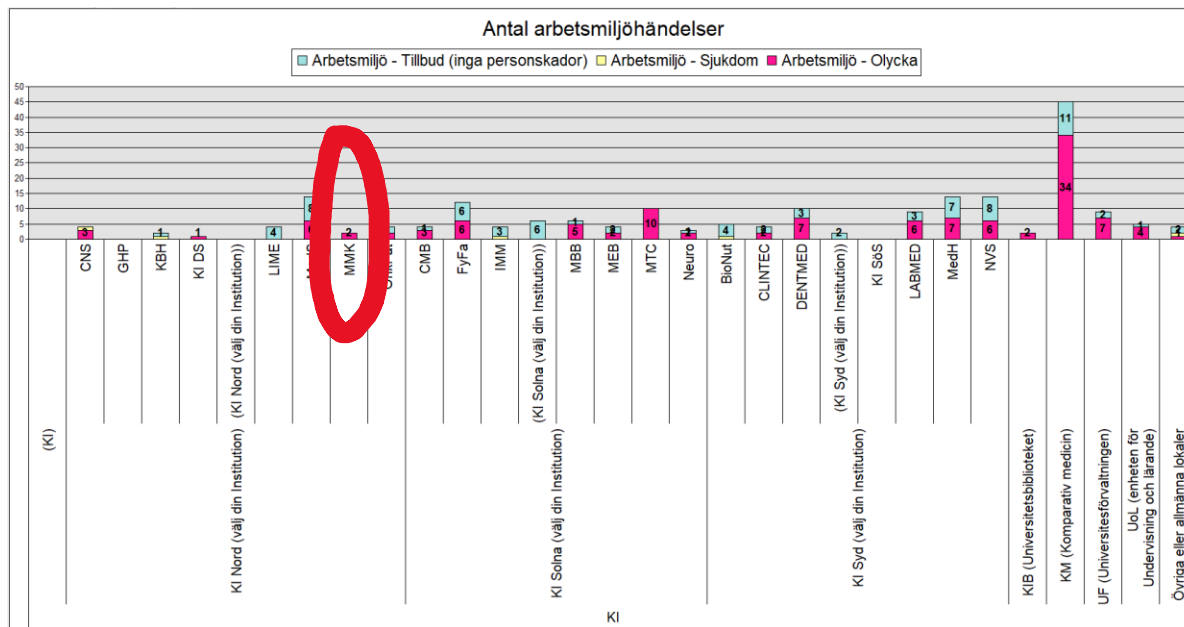
Ansvarsbegrepp - Inhyrd personal

- Case: En enhet behöver tillfällig resurs för att klara sina uppdrag och hyr in Bo Klok
 - Bo Klok är anställd av Hälsa AB
 - Enheten råder över verksamheten och har därmed ett arbetsmiljöansvar för verksamheten och då även ett gemensamt ansvar för inhyrd personal
 - Bo får ta del av all nödvändig information (introduktioner, regler, system etc)
 - Enheten ansvar att inga arbetsmiljödelar faller mellan stolarna (avtal/kontrakt etc)
 - Hälsa AB har fortsatt ansvar för sin personal
 - Ansvar för att Bo har rätt utbildning (om inget annat avtalas)
 - Ansvar att Bo följer enhetens interna regler o riktlinjer
 - Ansvar för ev arbetsanpassningar
 - Ansvar för att Bo:s totala arbetsbelastning och välmående

Incidenter

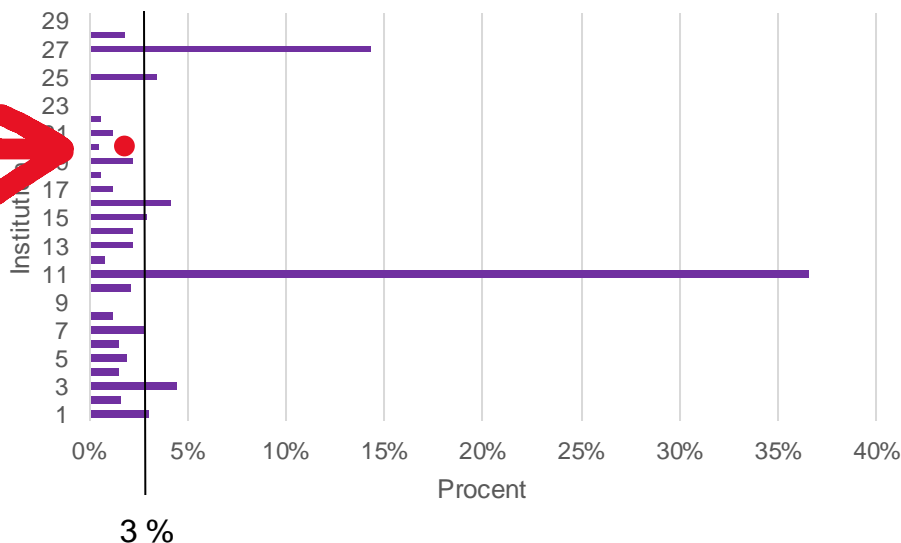
- Akut – omhändertata, åtgärda
 - Allvarig/mkt allvarlig incident – Anmäla till Arbetsmiljöverket (inom 48h) och Försäkringskassan
 - Mindre allvarlig incident – Anmäla till försäkringskassan
- Sub akut – Rapportera in i KI:s incidentsystem
 - Utreda - Åtgärda - Följa upp - Avsluta

Arbetsmiljöincidenter 2021 - medarbetare

Arbetsmiljöincidenter 2021

Incidenter (totalt)/Antal (anst+ankn)

1 – MTC	15 – LABMED
2 – MBB	16 – MedH
3 – FyFa	17 – CLINTEC
4 – Neuro	18 – MMK
5 – CMB	19 – MedS
6 – IMM	20 – KBH
7 – LIME	21 – OnkPat
8 – MEB	22 – CNS
9 – INCF	23 – GPH
10 – KIB	24 – MWLC
11 – KM	25 – OF + OV
12 – KI DS	26 – KI SÖS
13 – NVS	27 – UoL
14 – BioNut	28 – UF
	29 – UL

Anmäla

- www.anmalarbetsskada.se

Rapportera

- <https://medarbetare.ki.se/>